

ԱԶԳԱՅԻՆ

Շարաթ առաւօտ Պալքէսիւրէն մայրաքաղաքս դարձաւ՝ արժ. Տ. Ամբրոսիոս վարդապետ, ըստ վերջին հրահանգի Պատրիարքարանի՝ առժամանակեայ վարչութիւն մը կազմելով յիշեալ քաղաքին մէջ։

Մեք կ'ըստամք, թէ Պատրիարքարանը կ'իլովթայ վաւերացունել այդ նորահաստատ վարչութիւնը, ինչպէս նաեւ վերահաստատել առաջնորդականութեամբ հովեան պաշտաման մէջ զԳեր. Տ. Ադամ Հայրն, առանց երբէք ունին ու կարեւորութիւն տալու ոմանց յարուցած աղաղակաց ու թափած զրաքանութեանց, որոց գլխաւոր հեղինակն՝ ինչպէս անցեալ չորեքշաբթի աւուր թերթով հրատարակեալ նամակ մը կնկարարէր, Գասպեան մականունանեալ դաստառն անուանով մէկն է, որում՝ կերեւի թէ խռովարարութիւնը սիրելի և շահաւոր է, որովհետեւ անցեալները Պանտրմայի մէջ ալ այսպէս վարուելով՝ եղբայր եղբօր դէմ հանելու ջանհնար եղաւ և դժբաղդաբար բաւական յաղողեցաւ ի մեծ վնաս ազգայնոց Պանտրմայի։

Մեք այս առթիւ դարձեալ կառաջարկեմք Պատրիարքարանի, որ Գասպեանի պէս խռովարար անձինքն գաւառներէն հեռացունելու փոյթ տանի, եւ թէ՛ ինչպէս կ'հաւատամք՝ կ'իմաստենէ գաւառաբնակ ազգայնոց խաղաղութեան ու անդորրութեան։

Պատրիարքարանի վրայ եթէ վստահութիւն չունենայինք՝ երկար քննութեան պիտի առնուինք, վերջին օրերս Պալքէսիւրէն յանուն հանրութեան Պատրիարքարան եկած մէկ գիրն է։ Հերիք է ըսել, թէ այդ գրոյն ներքեւ գտնուած ստորագրութեանց շարք վարժարանի տըղոց են, և մնացելոց մեծագոյն մասն ալ անգիտաբար ստորագրած են։

Պալքէսիւրի վիճակայինք վայելած են և կ'վայելեն Տ. Ադամ Եփէնտի բարեկրութեան ու բարձր ազդեցութեան արգասիքն։ Այս բանիւրուն քահանային բարձր ու պատուաւոր դիրքը միշտ փառք է մեր ազգին։ Երանի՛ թէ գաւառաց մէջ ամեն տեղ այսպիսի քահանայք գըտնուէին։ Տ. Ադամ Եփէնտի մէկ երկելի յատկութիւնն ալ սա՛ է, որ միշտ համբերատարութեամբ ու անյիշաչաբութեամբ կ'վարուի զինքը զրպարտողաց ու անարդողաց դէմ։

Կրնամք, այս հազուագիւտ եկեղեցականին օգտակար գործերը թուել, բայց զանց կընեմք՝ ինչպէս ըսինք, ալին ունելով թէ Պատրիարքարանը արդէն տեղեակ է, և բնաւ երբէք կարեւորութեան չառնուր ոմանց յարուցած գոչումն ու զրաքանութեանց թափթփուրը։

Կիշէ անշուշտ Պատրիարքարանը, թէ Տ. Ադամ Հայրն անցեալները ո՛րչափ թախանձանք ընդունեց առաջնորդական տեղապահութեան պաշտօնը։ Հետեաբար գիտէ անշուշտ Պատրիարքարանը, թէ այս եկեղեցականը հետամուտ չէ պատուոյ ու փառաց, և իւր գործերն են որ փառք ու պատիւ ընթացողանեն իւր ետեէն։

Այս տարի իւսկիւտար աւելի չքեղ և սիրալիր ընդունելութիւն եղաւ ամեն Ս. Պատրիարք Հօր։

Նորին բարձր Սրբազնութիւնը շարաթ երեկոյ ժամը 9 ին ատենները Ս. Կարապետ Եկեղեցին հասաւ ընկերակցութեամբ մեծապատիւ անդամաց թաղական խորհրդոյ, և առաջնորդութեամբ խումբ մը ոստիկանաց։ Բոլոր անցած ճանապարհները և եկեղեցին խուռն բաղմութիւն ազգայնոց և օտարազգեաց լըցուած էին։ Թաղական խորհրդարանը պահ մը հանգիստ առնելէն յետոյ, թաղին վարժարանները այցելեց։

Վարժարանին ներքնադուռը դափնիներով զարդարուած, և վրան խոշոր դրերով, « Յաւիտեան կեցցէ՛ Ներսէս Սրբազան » նշանակուած էր։ 150 ի չափ մանչ աշակերտներ այդ դռնէն դիմաւորեցին յատկապէս Նորին Սրբազնութեան ուղեկալ երգերով։ Անտի սկսեալ բոլոր մեծ սրահի դետինը ծաղիկներով ծածկուած էր։ Ս. Պատրիարք Հայրն ուղղակի խորհրդարանն ելաւ։ Ետոյ մեծ սրահը՝ ուր ծաղիկոյի մանր աշակերտք փափուկ ձայնիւ և քաղցրիկ եղանակաւ երգեցին, և մէջերնուն մէկը շնորհակալութեան ուղերձ մը կարդաց։ Այս մանրերամ ուսանողաց շարքն ու շարժումները մեծ տպաւորութիւն ըրին Ս. Պատրիարք Հօր և համայն հանգիստականաց վրայ։ Նորին բարձր Սրբազնութիւնը սրտեւաանդն օրհնեց զամենքը, և անցաւ մեծ սրահը, ուր 100 էն աւելի ուսանողք՝ ոտքի վրայ կեցած՝ երգ ի բերան ընդունեցին զինքը։ Անմիջապէս ճառ մը կարդաց մէջերնուն մէկը՝ Պ. Միհրան Դուրեան և երգէ մը յետոյ երկու աշակերտք Պ. Յարութիւն Գալստեան և Պ. Հեթում Սեթեան՝ խիստ գեղեցիկ կերպիւ և բընական ձևերով տրամախօսութիւն մը ընելով ծաղիկայ փունջեր թափեցին առ ոտս Ս. Հօր։ Յետ այսորիկ, վարժարանաց անուոյ Ղազարոսեան մեծ Բրիստոստուր Եփէնտի վարժարանին ներքին ընթացից վրայ կարեւոր տեղեկութիւններ հաղորդեց Նորին ամենապատուութեան։

Աղկանց վարժարանին մէջ ալ երգեր երգեցին։ առաջին կարգի աշակերտութիւններէն օրիորդ Ջալէլ Խանճեան ճառ մը խօսեցաւ, և տրամախօսութիւն մ'ը-

րին չորս օրիորդիկք։ Աշակերտութեաց ոմանք ալ իրենց պատրաստած ուղերձներն մատուցին Նորին Սրբազնութեան, որ մեկնեցաւ վարժարանէն՝ օրհնութիւն թափելով ուսանողաց վրայ և կրկին կըրկին շնորհակալութիւն յայտնելով թաղական մեծապատիւ խորհրդականաց և Բրիստոստուր Եփէնտի։ Ս. Հօր հետ կը գտնուէր Քաղաքական ժողովոյ անդամներէն Մամիկոնեան մեծապատիւ Միքայէլ Մ. Եփէնտի։

Հետեւեալ առաւօտ հանգիստաւոր Գատարագ մատոյց։ Ժողովրդեան բազմութիւնը այս տարի խիստ չատ էր։

Վսեմաշուք Գէորգ Եփէնտի փափագեան՝ շարաթ երեկոյ և կիւրակէ առաւօտ, իսկ թաղական խորհրդոյ անդամներէն՝ Ջալէլ Խանճեան մեծապատիւ Յակոբ Եփէնտի կիւրակէ երեկոյ և հետեւեալ առաւօտ չքեղ կոչունք տուին ի պատիւ Նորին բարձր Սրբազնութեան։

Կիւրակէ օրը Ս. Պատրիարքը այցելեց նաեւ Տատեան վսեմափայլ Յարութիւն պէյի և Գափամանեան Յարութիւն և Եազմանեան Ստեփան մեծապատիւ Եփէնտիներու տունները։

Մեծապէս ուրախ կըլլամք, մեծին և փոքուն կողմանէ Ս. Պատրիարք Հօր եղած այս համակրական ցոյցերուն վրայ, որոց արգարեւ արժանի կ'հանդիսանայ իւր անձնուէր ու անձանձիր պաշտօնավարութեամբը, որոյ արգասիքը կ'վայելէ ընդհանուր Ազգը։

Ինչպէս արդէն ծանուցուած էր՝ Պէյօղլու Բանկալթի Ռուբինեանց վարժարանաց պարգեւաբաշխութեան հանդէսը կատարեցաւ կիւրակէ օրը, ի ներկայութեան 300 ի չափ պատուարժան հանգիստականաց, երկու սեռէ, յորս էին ուսանողաց ազնիւ ծնողք, և հռոմէական մեծարոյ ազգայնոց ոմանք։

Մամիկոնեան մեծապատիւ Միքայէլ Մ. Եփէնտի՝ որ ի բացակայութեան արժ. Տ. Ամբրոսիոս վարդապետի՝ ազգասիրաբար յանձն առած էր վարժարանաց վերատեսչութեան հոգը, համառօտ տեղեկութիւն մը տուաւ վարժարանաց ընթացից վրայ։ Յետոյ երկու սեռէ ուսանողաց կողմանէ հայ՝ տաճիկ ու գաղղիարէն լեզուօք ճառեր կարդացուեցան, ազգային գողտրիկ երգեր երգըուեցան հանգերձ դաշնակաւ, և նախ երկու, ու ապա չորս ուսանողք բարոյական տրամախօսութիւններ ըրին։ Հանգիստականք յաճախ բուռն ծափահարութեամբ իրենց գոհունակութիւնն ու շնորհակալիքը յայտնեցին։ Մրցանակները ծնողաց ու հանգիստականաց ձեռօք բաշխուեցան ուսանողաց, որոց իւրաքանչիւրին վիճակին վրայ հակիրճ տե-

ղեկավարները տուաւ Տ.Ամբրոսիոս վարդապետ, և միանգամայն քննչաց վկայութեանց մէկ քանին հաղորդեց :

Մեր ազգին մէջ դպրոցական այսպիսի հանդէսներ նոր չըլլալով՝ նկարագրութեան համար այսչափ բաւական կհամարիմք . և կգառնամք՝ ըստ յանձնարարութեան բազում պատուաւոր հանդիսականաց և ծնողաց՝ հրապարակաւ շնորհակալութիւն մատուցանել արժ. Տ. Ամբրոսիոս վարդապետի, իւր հիմնարկած վարժարանաց բարեկարգութեան ու արդիւնաւորութեան համար անդուռ և անձանձիր աշխատելուն, և ամենհաւածանաց ու նախատանտց անվհատ տանելով գործ քան թէ խօսք ցուցնել ջանալուն համար :

Մեք տեսնեմք որ վարժարանին ուսանողաց ամենքն ալ պատուաւոր և երեւելի ընտանեաց որդիք են : Մեք մեծաւ գոհութեամբ իմացանք որ Պալեան վսեմափայլ Սարգիս պէյ այս վարժարանին վստահացած է սան մը, և նորա թոշակը ու ամեն պիտոյքն կհոգայ : Նոյն օրը ներկայ էին նաև քանի մը ծնողք, որք որոշած են իրենց որդւոց կրթութիւնն ու խնամքը այս վարժարանին յանձնել : Այս ամենը կապացուցանեն, թէ հասարակաց սիրոյն ու վստահութեան արժանացած են արդէն Ռուբինեանց վարժարանք : Կմաղթեմք, որ այսպէս փառաւոր կերպիւ յարատեւ . կմաղթեմք, որ այսպէս արդիւնաբեր ու վստահելի մնայ : Բարեկարգ ու արդիւնաւոր ընթացք ունեցող հայկական վարժարանաց մեծապէս պէտք ունի ազգը, մանաւանդ վերջին ժամանակներս զգալի եղած է, և ազգային յառաջագիմութեան իսրտէ փափաքող ամեն հայ երբ տեսնէ օրինաւոր վարժարան մը՝ կը դուրսգլորայ անոր վրայ, ինչպէս պարտ ու արժան է :

Գարակէօղեան մեծապատիւ Մ. Գրիգոր էֆէնտի, և Այվատեան մեծապատիւ Մատթէոս էֆէնտի երկու շաբաթ լաւաջ Արմաշի վանքը ուխտի գացած ըլլալով՝ ներկայ գտնուեցին նաև վարժարանին հարցաքննութեան ու պարգևաբաշխութեան հանդիսին, և տեսնուած յառաջագիմութեան ու պատուարժան Միաբանութեան անձանձիր ջանից համար իրենց շնորհակալքն ու գոհունակութիւնը յայտնեցին :

Եէնի-Գաբուի երկսեռ վարժարանաց տարեկան հարցաքննութիւնք պիտի կատարուին ամսոյս 23 էն սկսեալ ըստ հետեւեալ ցուցակին :

Ս. Առաքելոց վարժարան

Թուր 23 Դշ. - Կրօնագիտութիւն, Սրբազան պատմութիւն, Քրիստոնէական վարդապետութիւն, Հայերէն և ազգային պատմութիւն

» 24 Եշ. - Թուաբանութիւն, աշխարհագրութիւն և տոմարակալութիւն

» 25 Ուր. - Գաղղիերէն, տաճկերէն, գծագրութիւն և գեղագրութիւն
Հայկապոյ Վարժարան

» 23 Դշ. - Կրօնագիտութիւն, քրիստոնէական, ազգային պատմութիւն և Հայ լեզու

» 24 Եշ. - Թուաբանութիւն, աշխարհագրութիւն և ասեղնագործութիւն

» 25 Ուր. - Գաղղիերէն, գծագրութիւն և գեղագրութիւն

Ս. Առաքելոց վարժարանին քննութիւնը առաւօտեան ժամը 2 էն մինչև 6 պիտի շարունակուի, իսկ Հայկապոյ վարժարանի՝ ժամը 6 էն մինչև 10 մի և նոյն օրերը :

Ձիմարայէն (Տիւրիկի գիւղերէն) կգրեն յունիս 27 թուով :

... Խմբագիր

Քանի մ'օր առաջ մեր մերձակայ գիւղերէն Բինկեան երթալով մեծ իրարանցում և զայրոյթ մը տեսայ ժողովրդեան մէջ հրապարակի վրայ . հետաքրքրութեամբ պատճառն իմանալ ուզեցի . ինձ Մանգուէ մը տուին որ 2832 թիւն ունէր : Այս թուոյն մէջ նամակ մը կար Ն. Մ. Ասլանեանէ գրուած, որ նոյն գիւղի պատուաւորներէն Մեծատուրեան Առաքելաժողովը էֆէնտիի դէմ գրուած չարախօսութիւններու ծրար մը կը պարունակէր :

Այս նամակը կարդացողը՝ ո՛վ որ ալ ըլլար՝ մեծ զայրոյթ կիմանար, յայտնի նշկատելով անոր մէջ այն ատելութեան և նախանձու ոգին՝ որով վառեալ վստահամբաւել կուզէր ոչ միայն դպրոցը այլ և զՄեծատուրեան Աստուածատուր էֆէնտիի որ Երկար ժամանակէ հետէ նորա տեսուչը և մէկ խօսքով նորա երախտաւոր հայրն է . վստահորոյ ամեն մարդ ինչ անամօթութիւն՝ կըսէր, գրել տուողին և ինչ անյագելի կիրք :

Հոն պատահեցաւ և Տէր Գաբրիէլ հայրը և սա նշանաւոր խօսքն ըսաւ «մի զարմանաք, եղբարք, պտուղ ունեցող ծառը կը քարենայ . հոս սիրտս ելաւ . . . Խմբագիր, և շիտակն ըսելու համար, թէ և Ասլանեան ինձ ընտանի է, միտքս դրի որ ես ալ իմ գիտցածս ըսեմ ամենայն ճշմարտութեամբ և անոր հրատարակութիւնը խնդրեմ ձեզմէ որ միշտ դպրոցի և ուսման բարեկամ հանդիսացած էք : Այս երկիրները, Տէր, ոչ Մեծատուրեանի չափ դպրոց սիրող և ոչ նորա չափ ուսման և կրթութեան հանրանալու ջանք և փոյթ ունեցող կայ : Այս էֆէնտիին ձերիարար կաշխատի նոյն դպրոցի համար տարեկան ութ հազար դահեկան ծախս ընելու իրաւունք ունենալով եկեղեցւոյ անտուկէն . այս ութ հազար դահեկանով միայն կապրի դպրոցն իր հարկեր տասը աշակերտներով, մինչդեռ Պ. Ասլանեանի համար միայն այսչափ ծախս կըլլար տարին Պօլսոյ վարժարանները և ասոր հետ մէկտեղ աս օրուան Բինկեանի առաջին դասու աշակերտներն անկէց աւելի յառաջացած են հայկ. տաճկ. և թըռաբանութեան մէջ : Ըսել է որ այսչափ մը գումարով Պօլսոյ վարժարաններու դերերէն կը հաւասարի ուսկից քանի մը Բինկեանցի աշակերտներ ալ Պօլսոյ վարժարանները ձգելով այս գիւղի դպրոցն եկան ուսման ընթացքը աւարտեցին՝ ուր դասատու է Հայ. Տաճկ. Գաղ. լեզուաց և Թուաբանութեան Պ. Գաւիթ ֆլատօֆեան փութալան պատուելին՝ վկայեալ ուսումնական ժողովէ և այլն : Ինչպէս մեր գիւղէն ժամանակ առաջ Մարտեան Պ. Սարգիս նոյն գիւղի դպրոցի մէջ յիշ-

եալ Մեծատուրեան էֆի . անձամբ դասախօսութեան օգտուելով և անկէց բարի սկզբունքներ քաղելով մեր գիւղի մէջ ալ ութ ամսէ հետէ ձրիաբար դաս կուտար գիւղիս բոլոր մանկունքները դպրոց հաւաքելով, որուն այս առթիւ շնորհակալութիւննիս կը նուիրեմք : Բայց ասկէց ամսոյ չափ առաջ նոյն դպրոցի աշակերտներէն մէկն ալ միճակիս առաջնորդ Արժ. Թէոդորոս վարդապետ անձամբ քննելով խուրնավիլ գիւղի դպրոցին դասախօսութեան խրկեց Հայկ. Տաճկ. և Գաղղ. լեզուաց :

Ասոնք գիտնալով կատկալով խնդրել Ասլանեանէ որ դպրոցն իր վրիժառութեանց նիւթ չընտրէ՝ խաղաղութիւնը տակնուվրայ ընելով . վստահի այս ընթացքով ազգասէր մարդիկներու սրտերը կը վիրաւորուին և հետեւէ եկողները հետեւաբար ազգային դրօժերէ զգուշելով ետ կը քաշուին ու կըսեն «ինչիս պէտք, ինձմէ առաջ եղողին ինչ ըրին որ ինծի ինչ պիտի ընեն . և ո՛վ է որ նախատուելու համար անձնուէր կըլլայ . և ինչ շահ եթէ մենք ալ անտարբեր դառնամք ու ըսեմք «մեզքն ընողին ճիտն ըլլայ » : Աս ըսելով հասկցնել չեմ ուզեր թէ Մեծատուրեան Աստուածատուր էֆէնտի պիտի հրաժարի իր պաշտօնէն, վստահի քիչ մը վերջ որ նոյն փողոցի ծայրէն կուգար նա, ուրախ և զուարթ էր, և երբ ամեն մարդ ցաւ կյայտներ՝ նա բանի մը տեղ չի համարած, պսակ կը համարէր իրեն եղբարց համար նշովք ըլլալը և պատրաստ ամեն հաւածանաց, որ ու համար կարողութիւն կմաղթեմ :

Թէմանէն Վ. Միւստէն Զեմբոյե

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կիրակէ օրը երբ համայն նախարարք և բարձրատիճան պաշտօնատարք իրենց մեծ համազգեստութիւնը զարդարեալ նախարարաց ժողովին յատուկ դահլճին մէջ պատրաստ կգտնուէին, և երբ երկու դուռը դուրսէ հանդերձ նուագարանօք շարուած կեցած էին, ժամը 6ին ատենները, կայսերական պալատան դիւանապետ Աթըֆ պէյ՝ առաջնորդութեամբ պաշտօնատարաց ոմանց՝ Բ. Դուռն հասաւ՝ իւր ձեռաց վրայ բարձեալ կայսերական հրովարտակ մը : Մեծ Եպարքոսն դիմաւորեց, համբուրիւ ու պատկառասնօք ընկալաւ հրովարտակը, և տարաւ դահլճը, ուր կարդացուեցաւ և ջերաջերմ բարեմաղթութիւններ եղան օգոստափառ Սուլթանին թանկագին կենաց և բարօրութեան համար :

Նորին կայսերական վեհափառութիւնը յիշեալ հրովարտակաւ կհրամայէ, որ Պաղտատի երկաթուղոյն շինութիւնն ըլլայ՝ բոլոր ծախքը իւր անձնական գանձէն տրուելով . միանգամայն կպատուիրէ՝ ազգու հրամաններ հանել գաւառները, հասարակաց հաղորդակցութեան գիւրութեան և երկրագործական զարգացման համար ամեն փոյթ տանիլ, և մինչեւ ցշինութիւն երկաթուղեաց՝ ճանապարհներն յարգարել :

Այս աշխարհայէն Հրովարտակին ընթերցմանէն անմիջապէս յետոյ, նախարարաց կողմանէ շնորհակալեաց ուղերձ

մէ ստորագրուելով՝ կայսերական պալատը զրկուեցաւ: Միանգամայն իսկոյն մեծ Եպարքոսն, Շէյխ-Իւլ-Իսլամ Էֆէնտին և այլք կայսերական պալատն փութալով՝ ներկայացան Նորին վեհափառութեան, և յանուն հասարակաց անչափ դժուարութեան ու շնորհակալեաց յայտարարութիւններ թափեցին մեր օգոստոսիառ վեհապետին գահոյից ներքեւ:

Կառավարութեան պաշտօնատարաց ամսական թոշակաց զեղծման ցուցակն՝ առ ի վաւերացումն՝ Օգոստոսիառ Սուլթանին ներկայացած ատենը, Նորին վեհափառութիւնը հրամայեց է մեծ Եպարքոսին ամսականը՝ 75, և ցամաքային ու ծովային զինուորութեանց նախարարաց ամսականներն՝ 50 ական հազարի վերածել և ապա ներկայացունել առ ի վաւերացումն:

Ասոր վրայ, մեծ Եպարքոսն յիշեալ երկու նախարարաց հետ երկրորդ անգամ ներկայանալով օգոստոսիառ Սուլթանին, աղաչեց են որ բարեհաճի վաւերացունել այնպէս, այսինքն մեծ Եպարքոսի՝ 50, ու միւս երկու նախարարաց 35 ական հազար զրոյ: և Նորին վեհափառութիւնը հարկադրեց է կատարել նոցա աղերսը:

Արդարեւ կատարեալ և անկեղծ անձնուիրութիւն:

Պրուսայի կուսակալ կարգեցաւ՝ իզմիրի նախորդ կուսակալ Ահմէտ փաշա:

— Գաղթականութեանց վերատեսուչ Թահիր Էֆէնտին յանձնուեցաւ՝ ոստիկանութեան վարչական ժողովոյն նախագահութեան պաշտօնն ալ:

— Փարիզի օսմանեան նորընտիր դեսպան խալիլ Շէրիֆ փաշա՝ ուրբաթ օրը օգոստոսիառ Սուլթանին ներկայացաւ առ ի շնորհակալութիւն:

— Կայսերական կառավարութեան կողմանէ 100 հազար զրոյ ճանապարհի ծախսուց համար տրուեց է՝ ֆաշկարի Էմիրին պաշտօնակալին:

— Մայրաքաղաքէս բացակայ գտնուող ռուսական դեսպանը՝ առաջիկայ շաբթու մէջ կգառնայ:

— Պատիւէթ անուն տաճիկ լրագրին երէկուքն սկսեալ բոլորովին խափանեցաւ բարձրագոյն հրամանաւ, Լոնտոնի թայմը լրագրէն կառավարութեան դանձային դործոց վերաբերեալ անպատեհ յօդուած մը օրինակելուն, և իւր կողմանէ ալ անձաճ գիտողութիւններ ընելուն պատճառաւ, որոյ համար քանիցս ազդարարութիւն եղեր է իրեն:

— Եգիպտոսի իշխանութեան պաշտօնատանց մէջ մեթրի գործածութիւնը կսկսի առաջիկայ տարեգլխին: Իսկ բոլոր երկրին մէջ՝ 1878 ին:

— Սերվոյ Միլան իշխանը շաբաթ դիշեր վիէննա երթալու համար ճամբայ ելեր է ծպտեալ, և երկուշաբթի խորհրդակցութիւն եղեր է իրեն:

Այս ուղեւորութեան նպատակն՝ օգափոխութիւն և դարման է եղեր:

— Բուսանիոյ զինուորական գործոց տեսուչն, քանի մը բարձրատիճան զինուորականաց հետ բեդրասլուրկ ուղևորեց են, մօտեցաւ կատարուելիք զինուորական փորձահանդէսներուն ներկայ

գտնուելու համար՝ ըստ հրահրանաց կառավարութեան Ռուսիոյ:

— Անցեալ հինգշաբթի օր Օտէսայէն մայրաքաղաքս եկող ռուսական վլատիմիր տնուն թղթաբեր շոգենաւն՝ Պէյիւքտէրէի կողմը Հերոլտ անուն անգղիական շոգենաւու մը զարնուեց է, որ մայրաքաղաքէս ելած էր Սև ծով երթալու համար: Վլատիմիր 200 լիրայի չափ դուամարով մը նորոգելի վնաս կրեր է. և եթէ նաւապետը խմաստութեամբ չվարուի՝ շոգենաւն երկուքի պիտի բաժնուի եղեր: Իսկ անգղիականը ճամբան շարուանակեր է՝ խիստ սակաւ վնասուած ըլլալով:

— Բուսանիոյ երկաթուղոյն բաժնետոմսերուն վերջին վիճակահանութեան առաջին պարգեն՝ 600 հազար ֆրանկ՝ շահող թիւն, Պաղէ-գափու թախթաՊուրունեանի քովն է եղեր, որ կեսաւրացի աղբային մէջ և Պաղէ-գափու սեղանաւորութիւն կընէր:

— Մօտեցաւ մարդ մը մէկ ժամ և մէկ քառորդի մէջ թարապիայէն Պէյքօղանցեր է լողալով. սակայն քովէն նաւակ մը գացեր է առ ի զգուշութիւն:

— 3333333333 —

Ամերիկայի նախորդ նախագահ Պ. ճօհնսոն մեռեր է:

— Աւստրիոյ ծովեզերքը շրջագայող անգղիական նաւատորմէն շոգենաւ մը ընկղմեր է, վերջին փոթորկին ատեն. բայց հրամանատարն ու նաւատիրք ազատեց են:

— Անգղիոյ մէջ մօտեցաւ հեղեղները արմտիքն աւրած ըլլալով, այժմ օտար երկիրներէ արմտիք առնելու համար մեծ փոյթ կայ:

— Յունաստանի մէջ շոգենաւուց ընկերութիւն մը կը հաստատուի, 1 միլիոն 200 հազար լիրա դրամագլխով, Յունաստանի և օտար երկրաց մէջ շոգենաւ բանեցնելու համար:

— Աւստրիոյ կայսրը, իւր հօրեղբօր մահուան առթիւ, 20 հազար ֆիօրին՝ Բրակայի ազքատաց, և 80 հազար ֆիօրին՝ բարեգործական հաստատութեանց համար նուիրեց է: Վախճանեալն իւր կտակը դրեր է 1858 ին: Ըստ այսմ, նորա բոլոր սպասուորք մինչև ցմահ պիտի առնուն իրենց՝ որոշեալ թոշակները:

— Բորթուկալի թագաւորը իւր եղբայրը զրկեր է փարիզի շնորհակալութիւն նախագահին, որ՝ յիշեալ կառավարութեան և Անգղիոյ մէջ նաւահանգիստի մը սեպակահանութեան խնդրոյ համար իրաւարար կանգնելով, իւր որոշումն ինպատու Բորթուկալի տուեց է:

— Հետաքրքիր խտրացի մը հաշիւ ըրեր է թէ, 1800 էն ի վեր այսինքն 74 տարուան մէջ 1317 թատրոնք այրեր, և այս պատճառաւ 300 միլիոն ֆրանկի վնաս եղեր է: Ասկէց զատ գտեր է թէ Գաղղիոյ մէջ՝ 100 հազար, Իտալիոյ մէջ՝ 75 հազար, Ռուսիոյ մէջ՝ 1 միլիոն 360 հազար, և Տաճկաստանի մէջ երկու միլիոն մարդոց՝ մէկ թատրոն կիցայ:

— Շիրայի մէջ (Յունաստան) քանի մը սուազակը երկարատե բանտարկութեան դատապարտուեց են, խոստովանելով վերջին անգամ Եգիպտոսի մէջ իրենց ըրած մէկ մեծ գողութիւնը, ուր բռնուած և քննութեան համար Շիրա զըր-

կուած էին: Ասոնք 600 հազար ֆրանկի գոհարեղէն գողցած էին գոհարավաճառի մը խանութէն, անոր դիմացը խանութ մը վարձելով, ոգելից բմպելիք ծախելով, և մինչև 30 հազար ֆրանկ ծախք ընելով փորելով մինչև գոհարավաճառին խանութին հիմն ու կիւրակէ օր մը ներս մտնելով:

Բուսանիոյ երկաթուղոյն բաժնետոմսերուն վերջին 334 վիճակահանութեան ամբողջ արդիւնքն է:

Նօ.	Ձր.	Նօ.	Ձր.
1710196	600000	217107	1000
1840984	60000	217109	"
714627	20000	217110	"
1950804	"	337815	"
178024	6000	434792	"
183744	"	434794	"
975597	"	546349	"
1104961	"	637259	"
1417356	"	705326	"
1731577	"	743550	"
434795	3000	757254	"
479461	"	792229	"
578738	"	837320	"
637257	"	842496	"
714629	"	842497	"
985939	"	887771	"
1147465	"	1167442	"
1720801	3000	1444958	"
1765362	"	1474693	"
1839055	"	1474694	"
1859413	"	1638538	"
1903410	"	1720802	"
78775	4000	1859412	"
109113	"	1903409	"
122712	"	1907735	"

400 ական ֆր. շահողք

20306	479464	837319	1524802
20307	479465	842498	1524803
20308	508296	842499	1524804
20309	508297	842500	1524805
20310	508298	887772	1569066
21551	508299	887773	1569067
21552	508300	887774	1569068
21553	546316	887775	1569069
21554	546317	949621	1569070
21555	546318	949622	1587934
65751	546320	949623	1587932
65752	559596	949624	1587933
65753	559597	949625	1587934
65754	559598	965876	1587935
65755	559599	965877	1604071
78771	559600	965878	1604072
78772	567911	965879	1604073
78773	567912	965880	1604074
78174	567913	975596	1604075
109111	567914	975598	1604201
109112	567915	975599	1604202
109114	572186	975600	1604203
109115	572187	985936	1604204
122711	572188	985937	1604205
122713	572189	985938	1616146
122714	572190	985940	1616147
122715	578736	998831	1616148
156256	578737	998832	1616149
156257	578739	998833	1616150
156258	578740	998834	1638536
156259	580676	998835	1638537
156260	580677	1026506	1638539
178021	580678	1026507	1638540
178022	580679	1026508	1710197
178023	580680	1026509	1710198
178025	637256	1026510	1710199
183741	637258	1059311	1710200
183742	637260	1059312	1720803
183743	647281	1059313	1720804
183745	647282	1059314	1720805

247406	647283	4059345	4731576
247408	647284	4404962	4731578
286506	647285	4404963	4731579
286507	705327	4404964	4731580
286508	705328	4404965	4765364
286509	705329	4447461	4765363
386510	705330	4447462	4765364
304954	714626	4447463	4765365
304952	714628	4447464	4839054
304953	714630	4467441	4839052
304954	734066	4467443	4839053
304955	734067	4467444	4839054
337811	734068	4467445	4840981
337812	734069	4247071	4840982
337813	734070	4247072	4840983
337814	743546	4247073	4840985
405036	743547	4247074	4849096
405037	743548	4247075	4849097
405038	743549	4447357	4849098
405039	757254	4447358	4849099
405040	757252	4447359	4849100
408876	757253	4447360	4859411
408877	757255	4449521	4859414
408878	777271	4449522	4859415
408879	777272	4449523	4903406
408880	777273	4449524	4903407
434791	777274	4449525	4903408
434793	777275	4449536	4907731
437446	792226	4449537	4907732
437447	792227	4449539	4907733
437448	792228	4449560	4907734
437449	792230	4474691	4950801
437450	837316	4474692	4950802
479462	837317	4474695	4950803
479463	837318	4524801	4950805

Ի Լ Ա Ն

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Թուղլու գուրու Անատուրու կէօնի 25000
ատէտ պէհէր գըլէսի 15 զըշ:

Թուղլու եաշ Հինտ կէօնի 10000 ատէտ
պէհէր գըլէսի 15 զըշ:

Թուղլու եաշ Բուլմէլի կէօնի 6000 ատէտ
պէհէր գըլէսի 11 զըշ:

Թուղլու գուրու Թիֆլիզ կէօնի 10000
ատէտ պէհէր գըլէսի 16 զըշ:

Բիւզկէար գուրու Թանէ ճիւղուտի
5000 ատէտ պէհէր գըլէսի 35 զըշ:

Պէյգօղ տապախանէսինէ լիւղումի
օլուպ միւնադասայա գօնուլան պալատէ
մուրադգամ պէշ գալէմ կէօն, ֆիյաթը
մուրադգամալէրի իլէ Թալիպէրի Էօհ-
տէլէրինտէ օլուպ պոնլարտան Թուղլու
գուրու Անատուրու կէօնիւնին Թէմուզը
բուլմինին իկիրմի սէքիլիննի փաղար էր-
թէսի վէ Թուղլու եաշ Հինտ կէօնիւնին
մահը մէզքիւրըն օթուզըննը չէհարչէն-
պիհ վէ Թուղլու եաշ Բուլմէլի կէօնիւ-
նին մահը մէզքիւրըն օթուզ պիլիննի
փէնճէնպիհ վէ Թուղլու գուրու Թիֆ-
լիզ կէօնիւնին աղօթութեւր բուլմինին տէօր-
տիւննի փաղար էրթէսի կիւնի վէ բիւզ-
կէար գուրու Թանէ ճիւղուտի տախի
մահը մէզքիւրըն պէշլիննի սալը կիւնլէ-
րինտէ միւլպայասը միւսամմէմ օլտուղուն-
տան՝ իթա իթմէկէ Թալիպ օլանլարըն
զիքը օլունան եէվմը մախսուլէրինտէ
տարը չուրայի աքքէրիյէ կէլմէլէրի:

22 Թէմուզ 1875

Պահըր սէֆիտ պօղաղընտա պուլու-
նան Թօփնու ալայլարը իլէ սէնայի Թա-
պուրընա տօքսան պիր սէնէսի իլուլի
իպթիտասընտան տօքսան իքի սէնէսի ա-
ղօթօս զայէթինէ գատար լիւղումի օ-
լուպ ագտէմճէ իլան օլունան լահմըն

պէհէր գըլէսի ալթը զըշ. օթուզ իքի փա-
լայա օլարագ Թալիպի Էօհտէսինտէ օ-
լուպ Թէմուզը բուլմինին իկիրմի սէքիլին-
նի փաղար էրթէսի կիւնի գարարը գա-
թիսի վէրիլէճէկինտէն իթա իթմէկէ Թա-
լիպ օլանլարըն Էէվմը մէզքիւրտէ տարը
չուրայի աքքէրիյէ կէլմէլէրի:

22 Թէմուզ 1875

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Իւսկիւտար Ղուղլուննուգի բարձանց
վրայ 360 կանգուն օգտսուն և ընտիր
գետին մը՝ ծախու է:

Ուղղը կհրաւիրուի առ տնօրինութիւն
լրագրոյս:

Տրապիզոնի աղգային վարժարանին հա-
մար, կառավարիչ մը կուղուի՝ որ միան-
գամայն եկեղեցական երաժշտութեան
գաղախօսութիւն պիտի ընէ:

Պատրաստութիւն ունեցողը՝ կհրաւիր-
ուի առ տնօրինութիւն լրագրոյս:

Պօլսոյ և արուարձանաց վարժարանաց
կամերէնէրաց տուներու մէջ հայ ու տա-
ճիկ լեզուաց և թուարանութեան դասա-
խօսութեան համար՝ պատրաստ կայ պար-
կէշտաբարոյ երիտասարդ մը:

Պէտք ունեցողին կներկայանայ՝ լրագրոյս
տնօրինութեան միջոցաւ:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՏՈՄԱՐԱԿԱԼՈՒՄԻՒՆ

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՅ

Արթուր Գ. Կոստանթնու

Բ. ՏԻՊ

Զմիւռնիա

Տպագրութիւն Տեղեւան

Կը գտնուի Կ. Պօլիս Զաքարիայի փո-
ղոց Գալաֆեան եղբարոց գրատունը և
Զմիւռնիա Տէտէեանց վաճառատունը, ի
գին 28 զըշ:

ԱՆԻԾԵԱԼՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ

Ա. Բ. ԲԱՅ

ԹԱՐԳԱՆԵՅ

Մ. ՄԱՄՈՒՐԱՆ

ՀԱՏՈՐԻ

ԶՄԻՒՆԻՒՄ

Տպագրութիւն Տեղեւան

Կը գտնուի Կ. Պօլիս Զաքարիայի փո-
ղոց Գալաֆեան եղբարոց գրատունը և
Զմիւռնիա Տէտէեանց վաճառատունը, ի
գին 12 զուրուշ:

20ՃԳԼԵՐԻ

ՀԵՏԵՅԻ

Տաճկերէն լեզուին հմուտ նշանաւոր
աղգայնոյ մը գըլէն ելած է՝ տաճկերէն
լեզուին համար գիւրուսոյց ընթերցարան
մը յիշեալ անունով՝ որ բաղմաթիւ օգ-
տակարագոյն նիւթերու վրայ տեղեկու-
թիւններ կպարունակէ հանդերձ պատ-
կերներով, և միանգամայն կարեւոր խը-
րատներ կաւանդէ: Կառավարկեմը աղ-
գային վարժարանաց տաճկական լեզուի
յարգոյ ուսուցչաց, որ այս ընտիր ըն-
թերցարանը տան ուսանողաց ձեռքը: -
Գինն ալ աժան է, այսինքն՝ 5 զրուշ, և
կգտնուի ամեն հայ գրաւաճառաց խա-
նութներն ալ:

Կիրոսի ազնիւ և սնդարար գինին՝ որ
մարմին և արիւն զօրացնելու և ստամոքսի ոյժ
տալու համար, շատ անգամ փորձուած և շատ
օգտսուն տեսնուած է, 3 էն՝ մինչև 20 տարե-
կան, և Անգլիանուպօլսոյ ազնիւ և մաքուր 2
էն մինչև 10 տարեկան, և ուրիշ քանի մը տե-
սակ զուտ և մաքուր գինիներ և խաղողէ քաղ-
ուած զուտ և պատուական օղիներ և մանրակէ-
զուտ և մաքուր շինուած պատուական օլարակ՝
որ մարդու շատ օգտակար է, զմաճ շիշէնօ
րով և չափաւոր գիներով կը ծախուի Կ. Պօլիս
Թահմիզ փողոց Թիւ 9 մաղաղան, և Բերա Պօ-
մարշէի գիւմաց Գ. Գըլըճեանի մաղաղան: ՕՐ
մարքայով չզմուռածներն՝ երաշխաւորեալ չեն:
Կգտնուի նաև՝ չայէ քաշուած ընտիր օղի՝
և ձէթ՝ խիստ ընտիր տեսակէն:

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՆՔ ՀՈՒՆՈՒՄԻ

Լեարդի, ստամոքսի, և աղիքներու ամեն
տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր
է սոյն դեղահամար, նաև յղային տկարութեան,
ուժաթափութեան և տիրութեան համար. կը
լնէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ անշափաւո-
րութեանց հետքերը. Սրտի և երկամանց վրայ
օգտակար աղիքներու մ'ունի. արիւնը մաք-
րելով նոցա խանգարեալ վիճակը կը կանոնա-
ւորէ, և գրգռելով կենսական գործարանները
կը զօրացնէ: Իւր դեղական մեծ ազդեցու-
թեամբը սրտախանութիւն, կուժուութիւն,
մաղձային հիւսնդութիւններ, որովայնի մէջ
լեցուած կաղեր, գլխի ցաւեր կը վանէ. մար-
սողութիւնը կը չափաւորի, և մարմինը մաք-
րուելով բոլոր այն աղտոնութիւններէ՝ որ շատ
անգամ զանազան հիւսնդութեանց սկզբնա-
պատճառ կըլլան, առողջ, ուժեղ, և բնական
դիրքը կգգեւորէ:

ONGUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՆՈՒՄԻ

Մորթային հիւսնդութիւնք և վէրք բուժե-
լու մասին ունեցած պայտամական յատկու-
թեանցը չհաւասարիր բնաւ ուրիշ դեղ մը. հին
կամ նոր թուշաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղց-
կեղ (շիրիփէնչէ), սրունից և ստեանց վէրքեր
կամ բոլորովին կանցնին և կամ կլաւանան.
օգտակար է նաև հարբուխի, հաղի, սրտի
բարխաման, մանաւանդ օղացաւ (եէլ) ըստած
հիւսնդութեան: Իւր կազդուրիչ և զօրաւոր
ազդեցութեամբը խոլ (սըրաճա) հիւսնդու-
թեան ապականիչ զօրութիւնը ինչ աստիճան
որ ըլլայ՝ կը դիմագրաւէ:
Այս դեղերուն գործածութեան եղանակը
նշանակուած է իւրաքանչիւր տուփի վրայ, որ
կը գտնուի ամեն դեղաւաճառներու քով, և
մասնաւորապէս Պահճէ-գափու Թաշ խանի կող-
մերը Պ. Գասապեանի դեղարանը՝ Նօ. 7՝ կը
ծախուի:
Աւելի աւանդ ուղղող կը հրաւիրուի առ հե-
ղինակն տոքթոր Հոլլուէն ի Լոնտոն Օքսֆորտ
փողոց Թիւ 555:

ՊԱՏՄԱՆՔ ՓՈԻՆՋԻ

- 1.—Փոռնը ԶՈՐԵԴՄԱՐԻ և ՇԱՐԱԹ օրերը
կը հրատարակուի:
- 2.—Տարեկան բաժանորդագրին է միայն չորս
արծաթ մէճիտ՝ կանխիկ վճարելի թէ՛ մայրա-
քաղաքի և իւր արուարձանաց և թէ՛ գաւա-
ռաց համար:
- 3.—Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժա-
նորդ կընդունուի:
- 4.—Տեղական ու գաւառական թղթատա-
րութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ:
- 5.—Հատը 40 փարայ է, և կը գտնուի ա-
մեն Հայ գրաւաճառաց խանութները և ձեռքէ
ծախողներու քով:
- 6.—Մանուցման տողը 3 զրուշ է մէկ
անգամի համար: Աւելի աժան կըլլայ աւելի
անգամներու համար:
- 7.—Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է
գիւր ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան
Կ. Պօլիս Ալաճա-Համամ Խալիլ խան միջին յարկ
Թիւ 19:

ՏՆՕՐԵՆ ԵՒ ՏԵՐ

Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐ. Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ
Բիգա փաշա խան քիւ 3